

Medlem af Inatsisartut
Jørgen Rosbach, Demorkraatit
/Her

30-09-2025
Sagsnr. 2025 - 19828

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 165 vedr. WTO

Kære Jørgen Rosbach,

P. O. box 1601
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

I medfør af Inatsisartuts forretningsorden §37, stk. 1, har du fremsat
nedenstående spørgsmål til Naalakkersuisut vedr. WTO.

Spørgsmålene besvares nedenfor.

1. Har Naalakkersuisut planer om at tage initiativ til at ansøge om medlemskab af Verdenshandelsorganisationen (WTO)

Naalakkersuisut er i den indledende fase med at undersøge et muligt WTO-
medlemsskab. Vi er i dialog med WTO-sekretariatet vedr. selve
optagelsesprocessen. Vi er også i dialog med Udenrigsministeriet i Danmark og
har taget kontakt til Færøerne med henblik på at lære af deres erfaringer.

Medlemmerne af WTO består af både stater, samt selvstændige toldområder. Idet
Færøerne og Grønland udgør selvstændige toldområder, er medlemskab i eget
navn relevant. Emnet er højaktuelt grundet den netop afsagte afgørelse om
Færøernes ret til medlemskab.

Kort fortalt er WTO en mellemstatslig organisation med 166 medlemmer, som
regulerer over 98 procent af verdenshandlen. WTO regulerer handel med varer,
tjenesteydelser og immaterielle rettigheder (IP-rettigheder). WTO-reglerne sikrer
i store træk, at verdenshandlen afvikles uden hindringer. Eksempler på dette er,
at toldsatterne er bundet til et forhandlet maksimum, og at der ikke kan
diskrimineres blandt handelspartnerne.

WTO har også tvistbilæggelsesmuligheder, hvor panel- og appelorganet har
tiltrukket sig mest opmærksomhed, pga. deres *de facto* status som 'international

handelsdomstol.' Appelorganet er dog ikke aktuelt fungerende, da medlemmerne ikke har kunne blive enige om udpegning af nye panelister.

Det skal også nævnes, at WTO befinder sig en krise. Ikke blot pga. de nye amerikanske toldsatser, men også fordi man i årevis har haft svært ved at afslutte forhandlingerne. Det vurderes dog ikke, at WTO dermed er irrelevant, eller at organisationen stopper med at eksistere. WTO fungerer stadigvæk som et relevant mødeforum, og en ny aftale om fiskerisubsidier er også netop trådt i kraft.

En vigtig, men ofte overset, del af WTO, er den daglige møderække om specifikke faglige emner, hvor repræsentanter for landene mødes. Her notificerer medlemmerne f.eks. nye tiltag og skaber dermed gennemsigtighed. Medlemskab, observatørstatus samt optagelsesproces koster et kontingent hos WTO, som udgør CHF 30.000 (altså ca. DKK 240.000) for Grønland. Dette beløb beregnes efter landendes andel af verdenshandlen. Et kontingent giver blandt andet ret til bistand af WTO-sekretariatet, samt deltagelse i teknisk træning/undervisning.

a. Hvilke fordele ser Naalakkersuisut ved at være medlem af WTO?

Naalakkersuisut vurderer, at et selvstændigt grønlandsk WTO-medlemsskab vil gøre Grønland mere **attraktiv som handels- og investeringspartner**.

Først og fremmest fordi Grønland har gennemgået en optagelsesproces, og dermed er en handelspartner med en vis **gennemsigtighed**. Men også fordi et medlemskab fortæller om verdenen, at Grønland **overholder WTO-reglerne**.

Et selvstændigt medlemskab vil også **afklare en usikkerhed om Grønlands status i handelssøjemed**. Den danske position er, at Grønland er medlem af WTO, i kraft af det danske medlemskab. Men eftersom Danmark har overladt sin handelskompetence til EU, og Grønland ikke er medlem af EU, er det ikke så let for andre lande at forstå.

Et selvstændigt medlemskab vil desuden **skabe mere synlighed** og mere **netværk**, der kan skabe **nye muligheder** for Grønland – som global handelspartner.

Vedr. en attraktiv handels- og investeringspartner – der overholder reglerne:

Når en optagelsesproces går i gang, sendes et signal om en seriøsitet og tyngde. Dette skal ses i lyset af, at de fleste lande i verden er medlemmer af WTO. Når Grønland bliver medlem, eller blot går i gang med en optagelsesproces, sendes et

signal om, at Naalakkersuisut har fokus på Grønlands internationale handelsforhold, regler og praksis, og er parat til at drøfte dem åbent i WTO. Dette kan ses som et plus hos både handelspartnere og potentielle investorer, og det vurderes ligeledes at kunne medvirke til at åbne døren for forhandlinger med andre lande (og/eller toldområder) om frihandelsaftaler.

Vedr. tvivl om Grønlands status:

Det kan være svært for andre lande at finde ud af, hvad Grønlands status er. Hvis man f.eks. går ind på WTOs kort over medlemslande, er Grønland farvet grå, hvilket betyder, at vi ikke er medlem af WTO. Denne uklarhed ryddes af vejen ved medlemskab.

Vedr. synlighed og bevågenhed:

Et WTO-medlemskab skaber tillige en anden slags synlighed. Alene på hjemmesiden hos WTO, vil farven ændre sig fra grå til gul, så snart Grønland går i gang med en optagelsesproces.

Ved optagelsesprocessen, kommer der automatisk fokus på Grønland. WTO har 166 medlemmer, som bliver opmærksomme på, at vi søger optagelse, idet de skal godkende det. Der vil derfor være både formelle og uformelle møder med repræsentanter for andre lande om Grønlands ønske om WTO-medlemskab, hvor Grønlands handelspolitik vil blive drøftet, og muligheder for samarbejde eller forhandlinger med andre lande kan opstå.

En optagelsesproces vil også medføre pressebevågenhed om Grønland som relevant handelspartner. I den seneste tid har Grønland haft en øget bevågenhed sikkerhedspolitisk hos vores allierede, men i WTO vil bevågenheden handle om handel – som global handelspartner.

Vedr. juridiske rettigheder

Et WTO-medlemskab medfører en mulighed for at anvende tvistbilæggelsessystemet, såfremt et andet medlem forbryder sig mod reglerne på en måde, der kommer Grønland til skade. Men inden det kommer så langt, har Grønland mulighed for en direkte dialog med medlemmet om en løsning.

b. Hvilke ulemper ser Naalakkersuisut ved at være medlem af WTO?

Formelt set ændrer et selvstændigt WTO-medlemskab ikke på forpligtelsen til at leve op til WTO-reglerne, såfremt Grønland allerede er medlem under Danmarks medlemskab. Men rent praktisk bliver Grønland ikke aktuelt behandlet som et WTO-medlem. Grønland bliver f.eks. ikke indkaldt til "trade policy review" hvor de andre medlemmer får mulighed for at studere Grønlands

handelspolitiske regler. Grønland har heller ikke et toldskema i WTO. Grønland har heller aldrig deltaget i en panelsag i tvistbilæggesystemet.

En ulempe ved et selvstændigt medlemskab kunne derfor være, at **handlefriheden for Grønland bliver indskrænket**, hvis Grønland skulle leve op til alle reglerne. Men det skal her understreges, at **WTO ikke håndhæver reglerne**.

I praksis fungerer det således, at såfremt et andet medlem støder på en handelshindring i Grønland, vil de gå i dialog og Grønland vil formodentligt have en egeninteresse i at ændre disse regler, for at sikre det gode handelsforhold med det relevante medlem. Men såfremt Grønland ikke ønsker at ændre reglen, kan det føre til en panelsag i tvistbilæggesorganet. Tabes sagen, kan Grønland ikke tvinges til at ændre sin regel. Det er her folkeretten møder virkeligheden. Et medlem er en suveræn stat (eller toldområde), der selv vedtager sine regler. Grønland ville i sidste instans kunne blive pålagt straffold som modforanstaltning. Til gengæld vil Grønland heller ikke tvinge andre medlemmer til at fjerne en handelshindring, hvis de ikke vil. I de fleste tilfælde retter medlemmerne sig dog efter afgørelserne i panel- og appelrapporterne. Man kan derfor sige, at Grønland underskriver folkeretlige traktater, men håndhævelsen foregår bilateralt mellem medlemmerne – ligesom det reelle handelsforhold finder sted mellem to medlemmer.

En anden ulempe ved et selvstændigt medlemskab kan være, at det vil kræve ekstra ressourcer at **bringe vores lovgivning og praksis i overensstemmelse med WTO-reglerne**, hvor det umiddelbart er told- og afgiftsområdet, såvel som visse støtteordninger, der skal vurderes. Men det betyder ikke, at man ikke kan gå i gang med optagelsesprocessen. Dette er et arbejde, der udføres over en årrække i det tempo, der passer Grønland. Optagelsesprocessen er i høj grad en forhandling og dialog med de andre medlemmer.

Det vil også kræve **ekstra ressourcer at være medlem**, såfremt man ønsker en tilstedeværelse i Genève mhp. deltagelse i relevante møder i WTO.

2. Vil Naalakkersuisut skitsere en realistisk tidsplan for en eventuel optagelse i WTO?

Det er ikke muligt at estimere, hvor lang tid en "accession proces" (optagelsesproces) tager. Den korteste optagelsesproces varede lige under tre år, og den længste over femten år.

Når optagelsesprocessen er gået i gang, vil det blive afdækket, hvorvidt der er områder, hvor Grønland skal ændre lovgivningen eller praksis – og om der er områder, der skal hjemtages, for at komme videre i processen. Dette kan naturligvis ændre tidshorisonten.

3. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for emnet?

Optagelsesprocessen:

Naalakkersuisut er i dialog med WTO-sekretariatet om selve optagelsesprocessen. Hvis Naalakkersuisut beslutter at anmode om medlemskab, skal dette godkendes af den danske regering. Den formelle ansøgning til WTO skal foregå via det danske udenrigsministerium. Dette er også den fremgangsmåde Færøerne har benyttet.

Grønlands andre handlemuligheder:

Naalakkersuisut kan anmode om at få "Observatørstatus" i WTO. Når man anmoder om observatørstatus, forpligter man sig til at beskrive sin økonomi og handelsforhold. Man forpligter sig også til at indlede en optagelsesproces i løbet af de næste fem år. Denne mulighed forfølges ikke af Naalakkersuisut, da det vil være en ekstra udgift, uden at igangsætte en egentlig proces mod eget medlemskab.

Grønland kan også vælge at undlade at bruge ressourcerne på eget medlemskab og blot anmode Udenrigsministeriet om en plads bag Danmarks skilt i WTO. Sådan en model har andre territorier i sammenlignelige situationer med Grønland benyttet sig af. Denne mulighed forfølges ikke af Naalakkersuisut, men det er en mulighed.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Naaja H. Nathanielsen

Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling